

KLASSA Användarforum #3

Digitalt, 2023-12-14

**Välkomna till det tredje
användarforumet!**

Att tänka på under dagen

- Ingen sekretess
- Ljud och bild
- Frågor i chatten
- Speaker view/pin video
- Stanna kvar i mötet

Agenda

- 10:00 Inledning – Jonas Nilsson
- 10:15 Var befinner sig KLASSA? – Jonas Nilsson
- 10:45 Vad har hänt sen sist? – Eilia Etminan
- 11:05 *Paus – sträcka på benen*
- 11:10 Vad är planen framåt? – Bo Baudin och Thomas Nilsson
- 12:00 *Lunch*
- 13:00 Grupparbete
- 14:30 *Paus – sträcka på benen*
- 14:40 Summering – Jonas och Thomas
- 15:00 Avslut

Inledning

Jonas Nilsson

Finansiering av KLASSA

- SKR, Inera och Adda
- Fortsatt gratis...
- Den som väntar på något gott...

Var befinner sig KLASSA?

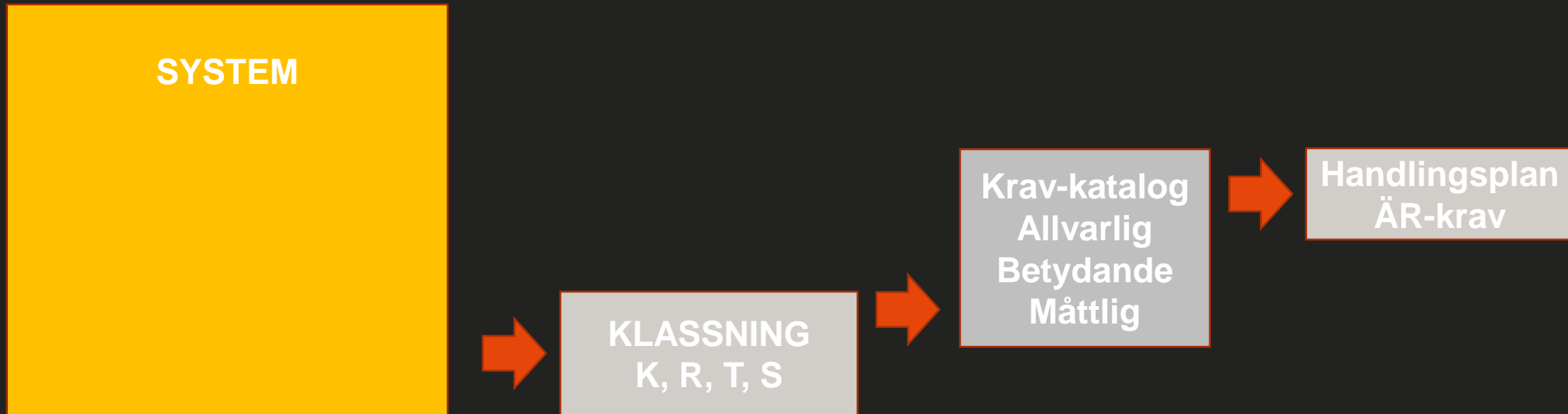
- igår -

Jonas Nilsson

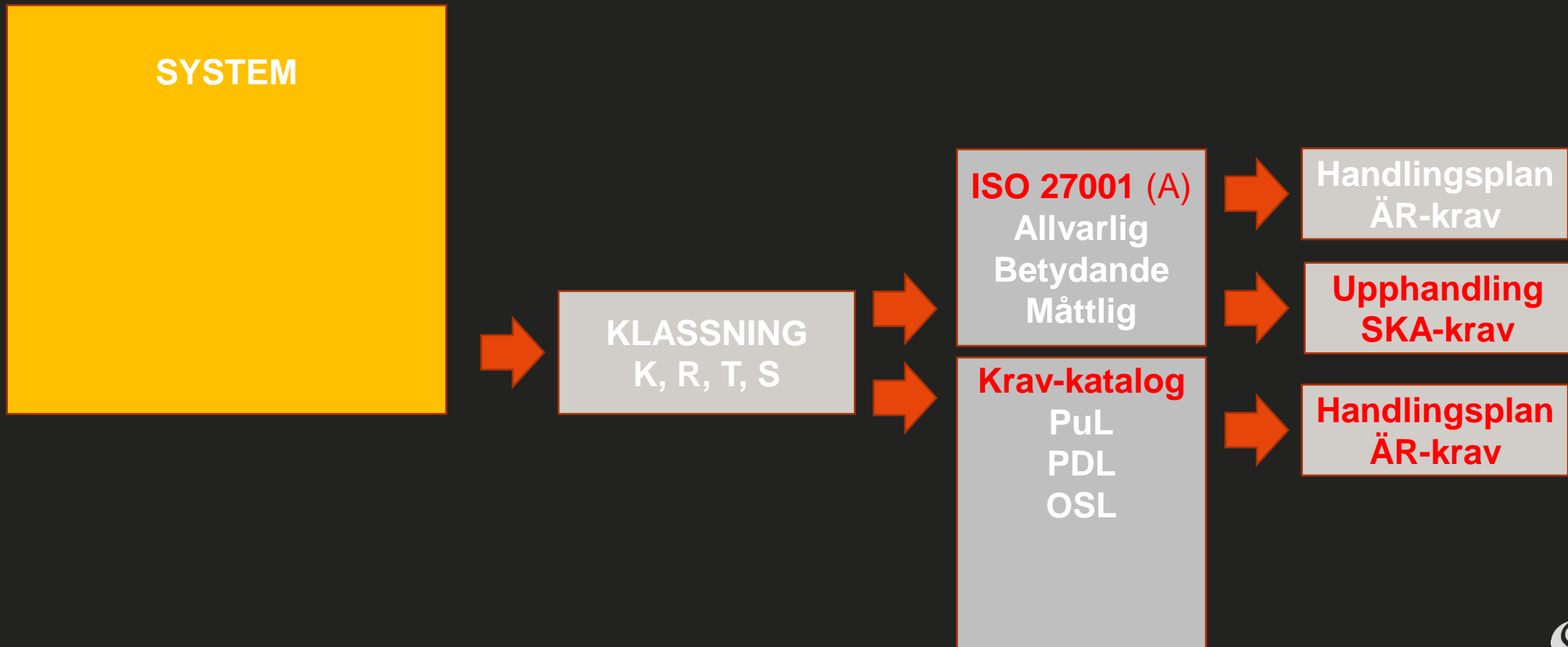
Fröet till KLASSA

- Idén till KLASSA föddes i kölvattnet av de *16 principer för samverkan* som togs fram i Stockholmsregionen
 - En princip är att klassificera och värdera information på ett likartad sätt
 - Dock var det då oklart hur resultatet skulle omsättas i faktiska krav
- En matris med krav som tillämpades på systemnivån togs fram 2012 vilket var fröet till KLASSA som lanserades av SKR 2014
 - Utgångspunkten var en gemensam konsekvensskala från SiS/MSB
- Målgruppen för KLASSA var systemförvaltaren

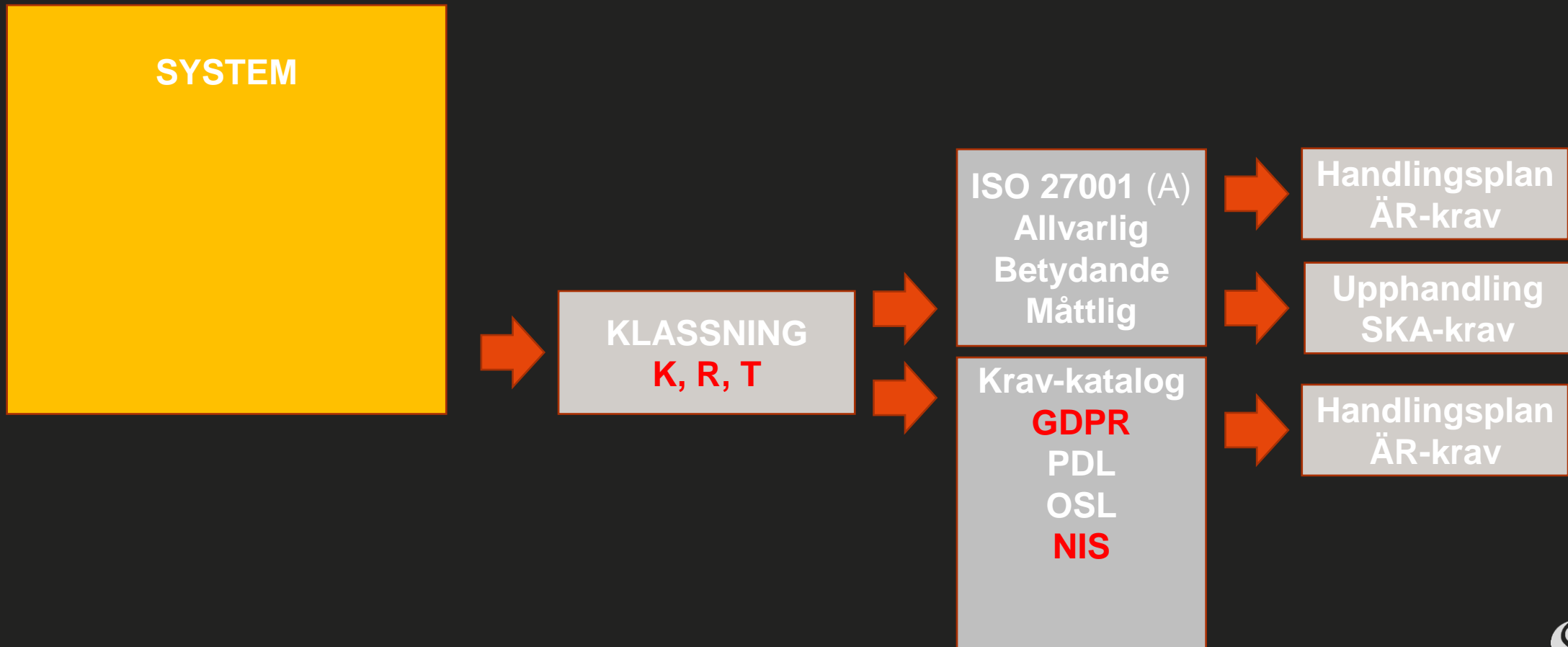
KLASSAv1

KLASSAv2

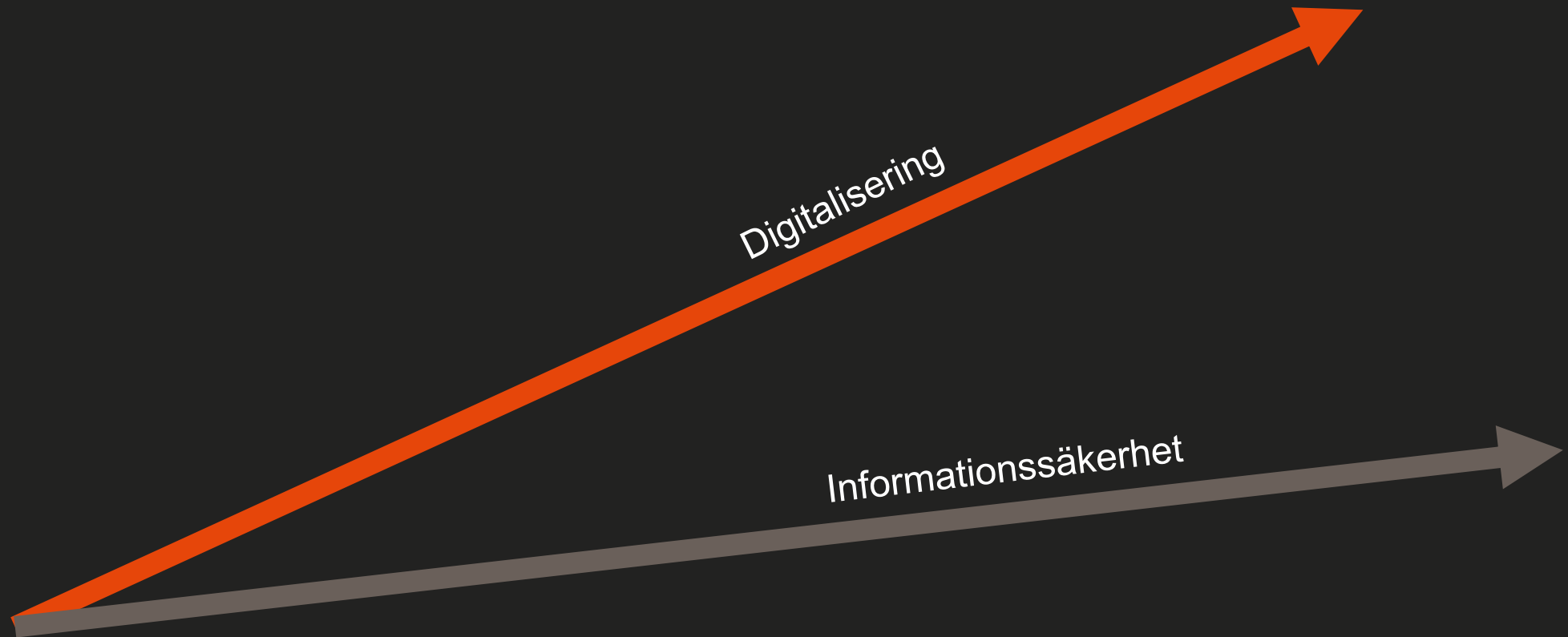
KLASSAv3

Var befinner sig KLASSA?

- idag -

Digitalisering och informationssäkerhet är i otakt

Syftet och målet med KLASSA

- Syftet med KLASSA är att höja mognadsgraden i det systematiska informationssäkerhetsarbetet
- KLASSA ska vara lätt att använda och vända sig till breda målgrupper för att succesivt förbättra organisationens informationssäkerhet
- KLASSA ska utvecklas kontinuerligt för att följa en föränderlig omvärld med nya lagkrav, nya risker och nya sätt att behandla information

Forum

- **Expertgruppen** är begränsad till åtta (8) namngivna experter från betalande organisationer
 - KLASSA:s styrgrupp bestämmer vilka som utgör KLASSA:s expertgrupp
 - Ansvarar t.ex. för utformning av metodik och innehåll i kravkataloger
- **Användarforum** består av samtliga betalande medlemmar har en plats i KLASSA användarforum
 - Rådgivande för KLASSA:s utveckling
 - Prioritering och omfattning
- Källkoden utvecklas av upphandlade utvecklingsresurser

Informationssäkerhet behöver inte vara svårt

KLASSA är verktyget som hjälper organisationer att systematiskt arbeta med informationssäkerhet.

[Kom igång](#)[Så fungerar Klassa](#)

Till verktyget

För dig som redan är registrerad

Lär dig klassa

Utforska vårt stödmaterial

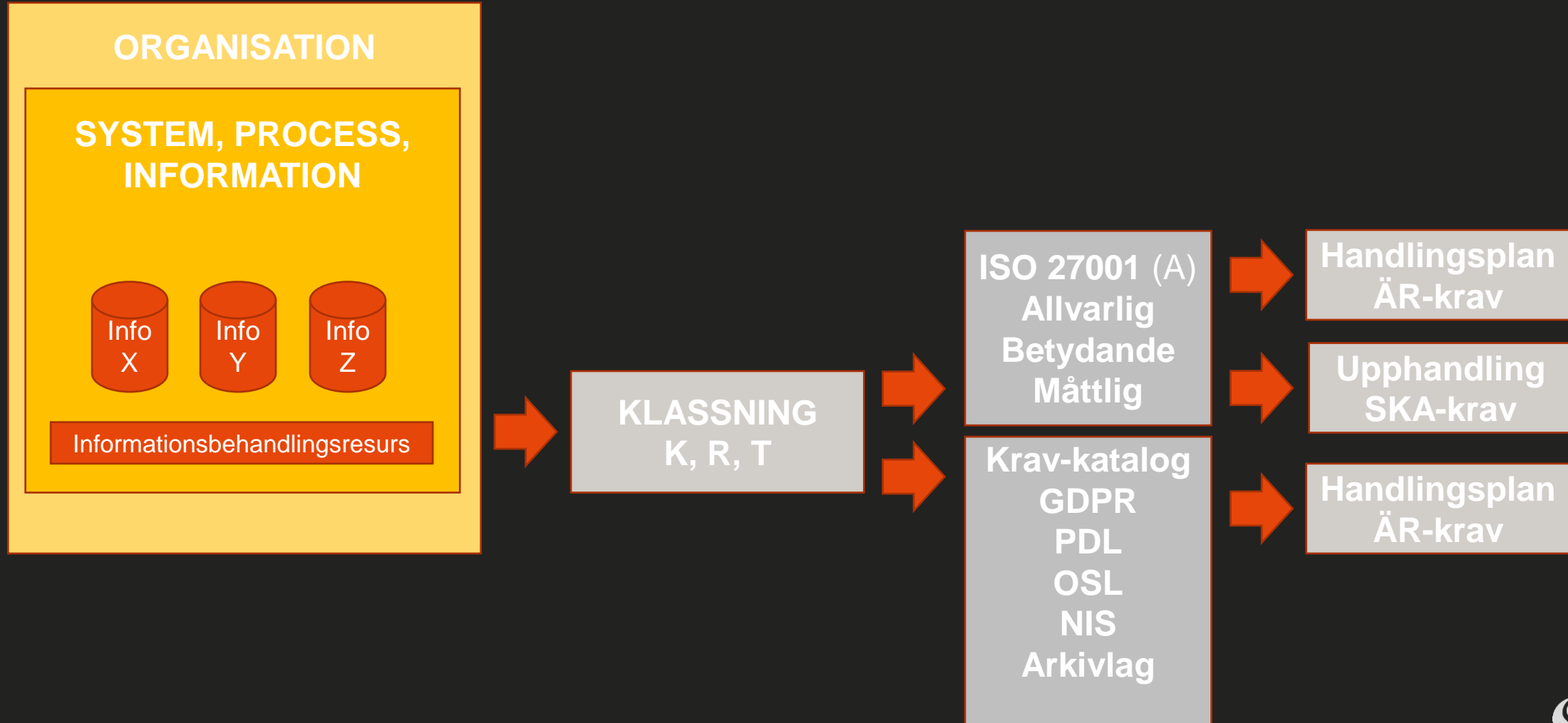

Nyheter

Detta händer runt Klassa

klassa@skr.se

KLASSAv4 – idag

Användare av KLASSA 4.0

300 organisationer:

- 199 kommuner
- 18 regioner
- 52 kommunala bolag
- 19 statliga myndigheter
 - T.ex. IVO, Skatteverket och SJ
- 12 övriga organisationer (*)
 - T.ex. SKR och Adda

KLASSA - ett nav för infosäk

- Samlingspunkt för:
 - Informationssäkerhetsrelaterade vägledningar från SKR och andra vägledningar som bedöms relevanta för SKR:s medlemmar
 - Referenskonsekvensbedömningar
 - Office 365, Bildanalys mm
- Självstudiematerial för att lära sig mer om KLASSA och infosäk
 - Kräver licens för KLASSA

Var befinner sig KLASSA?

- imorgon -

Regelverk

Förordning (2018:1175) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps författningssamling

Utgivare: Anna Asp, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
ISSN 2000-1886

MSBFS
2021:9
Utkom från trycket
den 9 december 2021

Förordning (2018:1174) om informationssäkerhet för viktiga och digitala tjänster

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om anmälan och identifiering av leverantörer av samhällsviktiga tjänster;

beslutade den 7 december 2021.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver följande med stöd av 3, 4 och 16 §§ förordningen (2018:1175) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Denna författning innehåller bestämmelser om anmälan enligt 23 § lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster samt bestämmelser om identifiering av leverantörer av samhällsviktiga tjänster enligt 3 § 1 st. 1 p. samma lag.

2 § I 3-9 kap. finns en förteckning över samhällsviktiga tjänster där en incident skulle medföra en betydande störning enligt 3 § 1 st. 1 p. lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

74

Myndighet: Forsvarsdepartementet

06-20

FS 2022:508

Utsäkrat av: SFSR (Regeringskansliet)

Regeringskansliet

Den

Denna lag är att uppnå en hög nivå på säkerheten i nätverk och

system för

digitala tjänster inom sektorerna

Vad betyder NIS2 i praktiken?

- Högre grad av harmonisering inom EU
 - Krav på riskanalyser och säkerhetskrav
- NIS2 träffar fler sektorer än NIS
- Krav på ledningens deltagande i cybersäkerhetsarbetet
- Från begreppet tjänsteleverantörer till väsentliga/viktiga entiteter
- Tillsyn och sanktioner

Väsentliga verksamhetsutövare

- Avloppsvatten
- Bankverksamhet
- Digital infrastruktur
- Dricksvatten
- Energi
 - elektricitet
 - fjärrvärme eller fjärrkyla
 - olja
 - gas
 - vätgas
- Finansmarknadsinfrastruktur
- Hälsa- och sjukvårdssektorn
- Offentlig förvaltning
- Rymden
- Transport
 - lufttransport
 - järnvägstransport
 - sjöfart
 - vägtransport

Regionernas informationssäkerhetsarbete

En uppföljning av regionernas systematiska
informationssäkerhetsarbete inom hälso- och sjukvården

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Uppdatering pågår!

Kommunernas informationssäkerhetsarbete

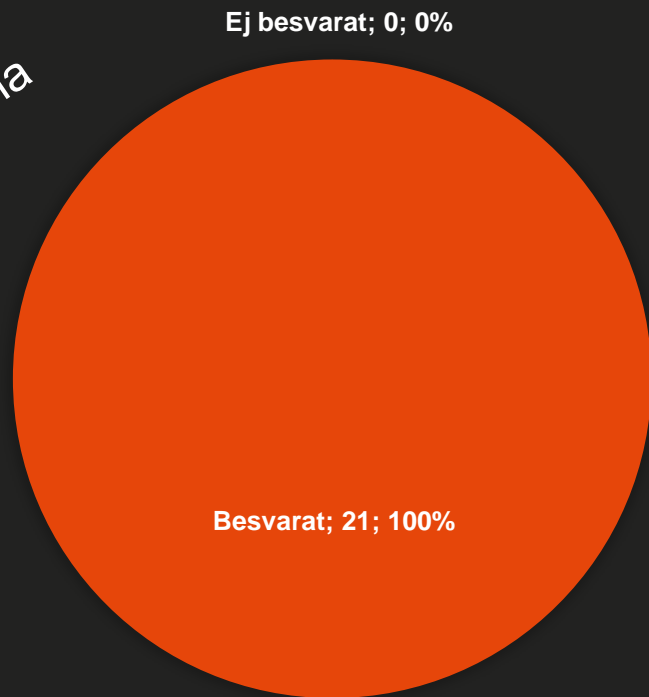
EN ÖVERGRIPANDE KARTLÄGGNING AV KOMMUNERNAS
SYSTEMATISKA INFORMATIONSSÄKERHETSARBETE

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Svarsfrekvens...

Regionerna

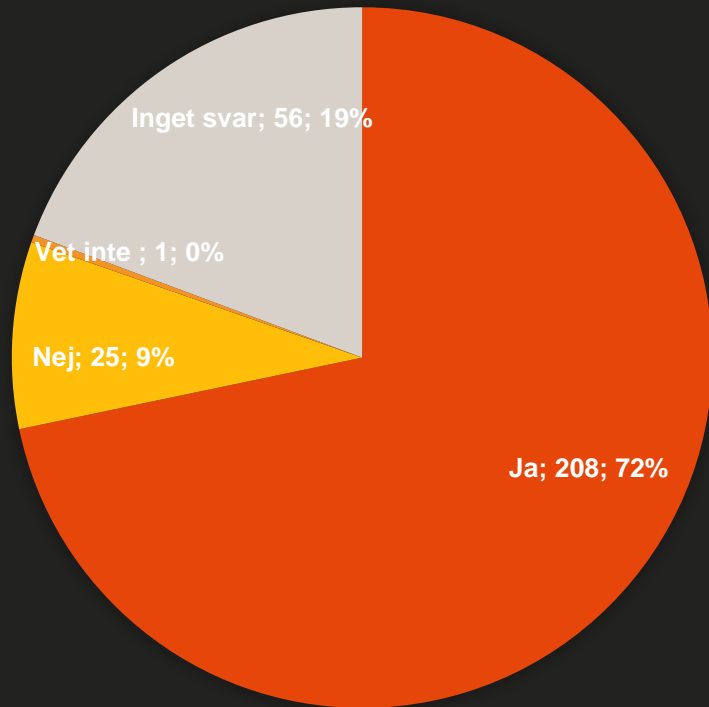

Kommunerna

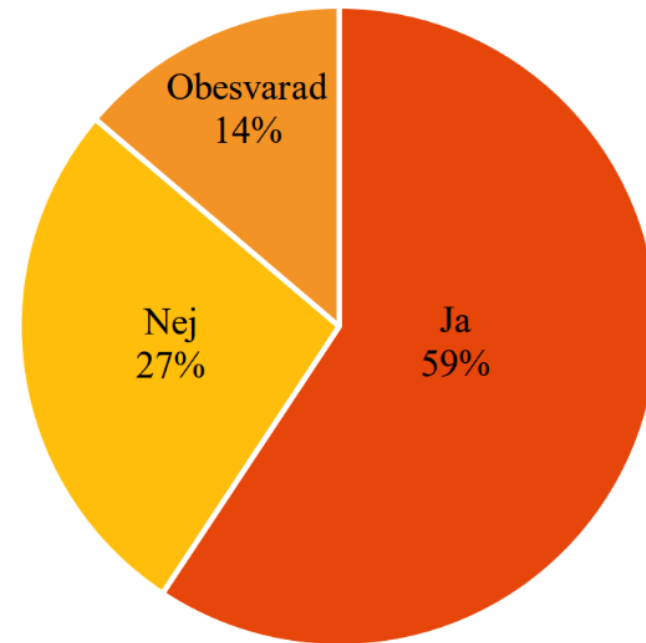

Funktion för informationssäkerhet

2023

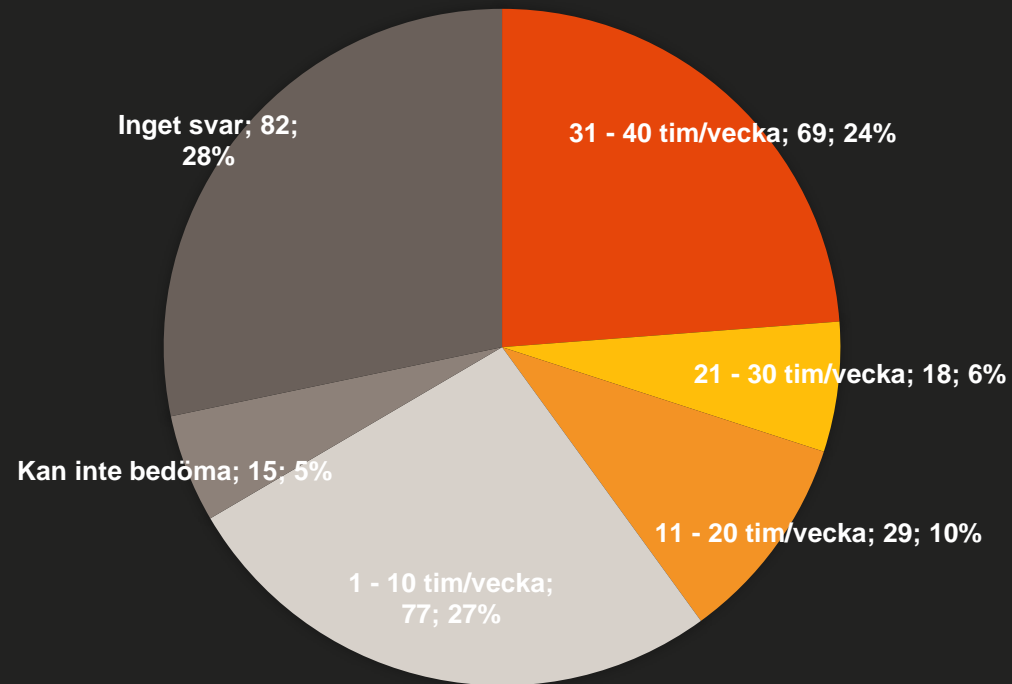

2019

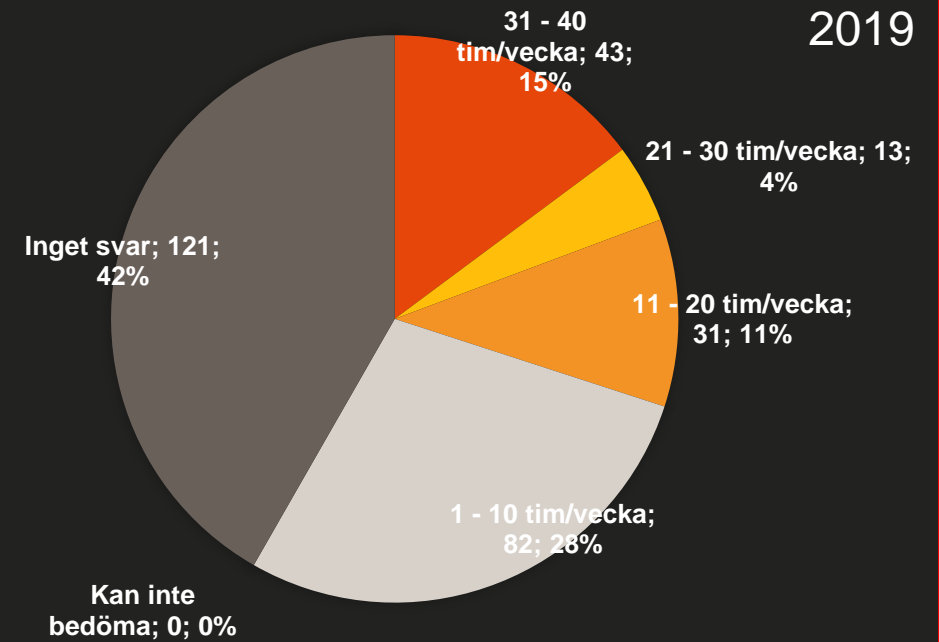

Funktion för informationssäkerhet

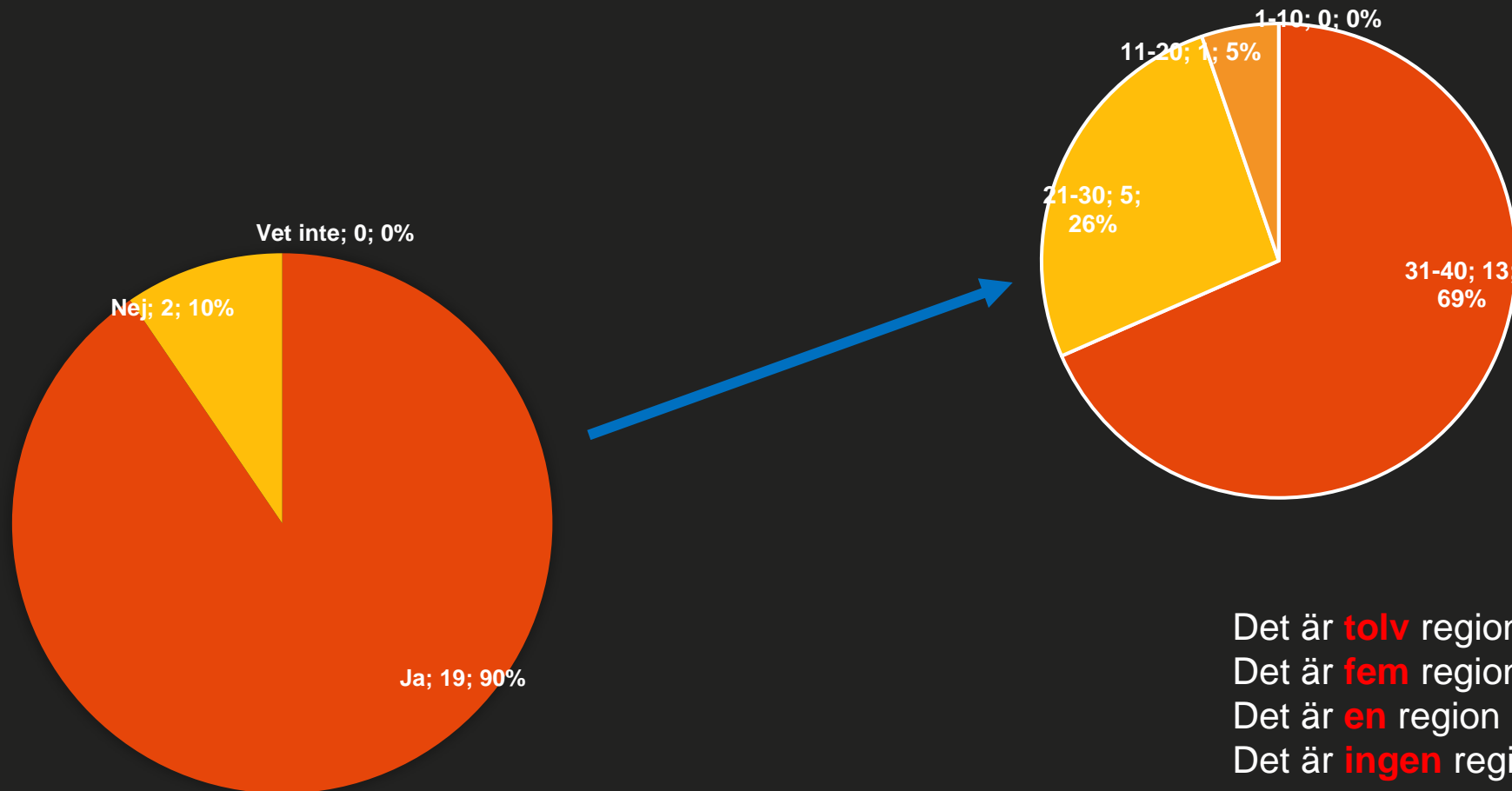
2023

2019

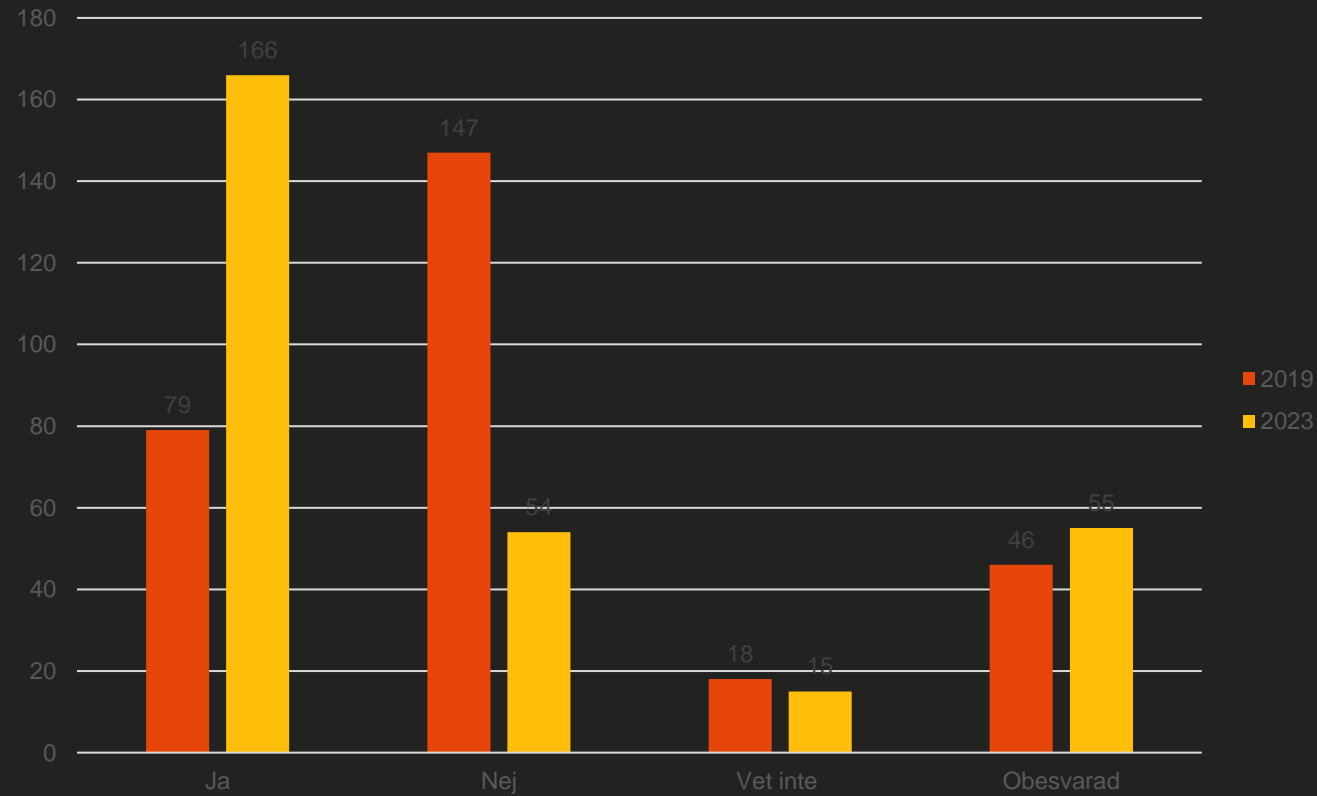

1. Samordning av informationssäkerhetsarbetet

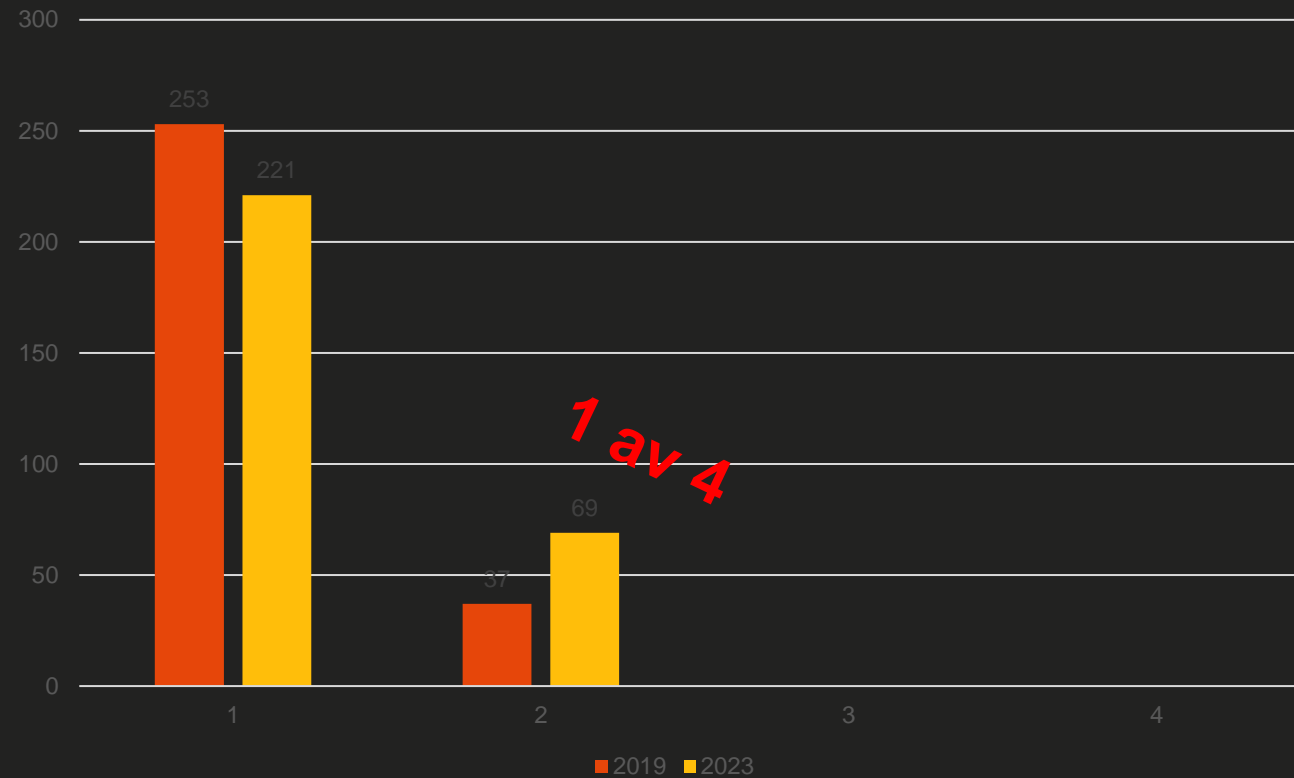

Det är **tolv** regioner (elva) som arbetar 75-100 %.
Det är **fem** regioner (två) som arbetar 50-74 %.
Det är **en** region (noll) som arbetar 25-49 %.
Det är **ingen** region (sex) som 0-24 %.

Information till ledningen

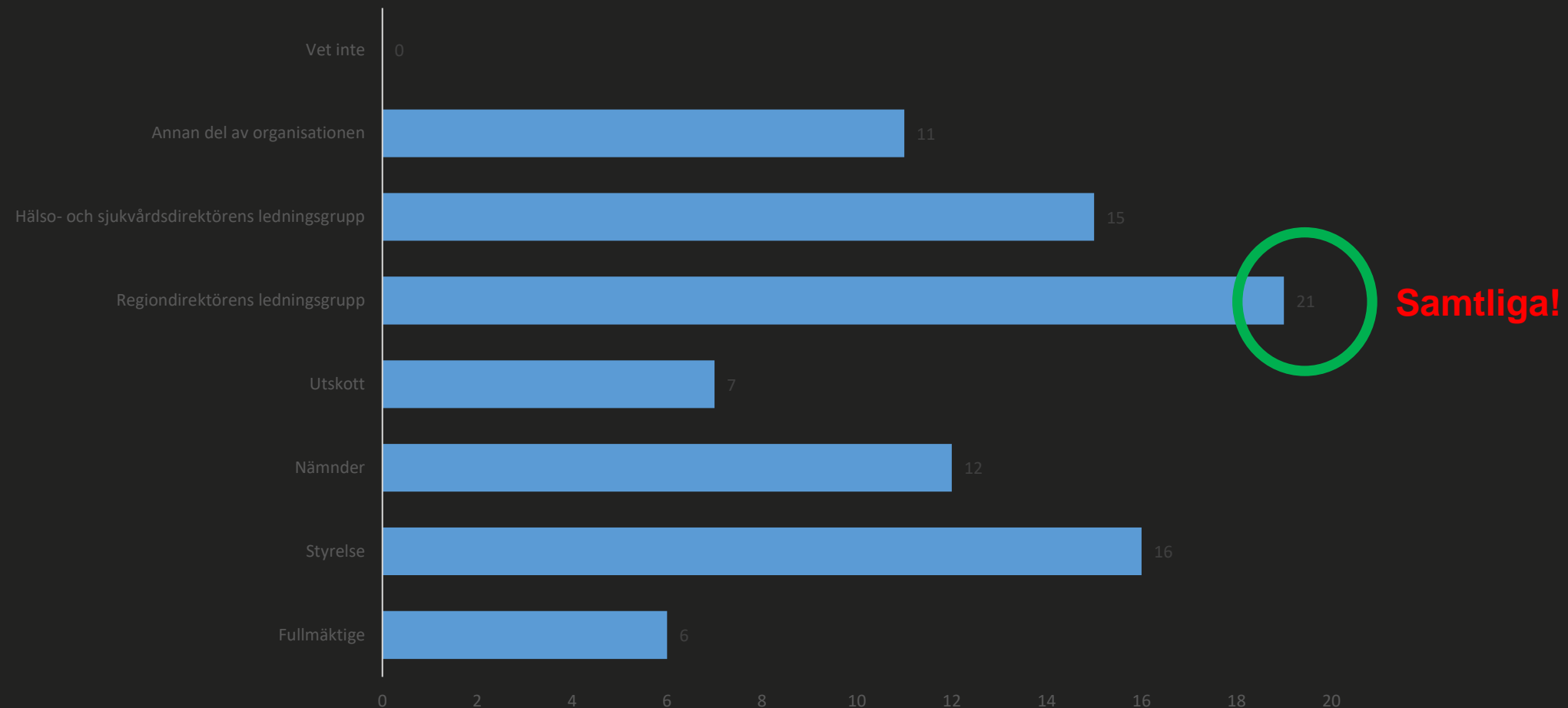

Information till ledningen

2. Ledning av informationssäkerhetsarbetet

Inom vilka delar av organisationen är informationssäkerhet på agendan? [11]

Vi måste bli bättre!

Vad kommer SKR att syssla med?

Något SKR kommer att syssla med...

- Inriktning för SKR (2024-2027)
- Kommungemensamt handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering ("handslaget")
- Kompetensgemenskap informationssäkerhet
- Identifiera "svarta" kommuner

Kompetensgemenskap informationssäkerhet

- 8-12 representanter från kommuner och regioner
- Hantera resultatet från ”kommunrapporten” och ”regionrapporten”
- Systematiskt informationssäkerhetsarbete
 - Skapa de rätta förutsättningarna
 - Tillämpning
 - Uppföljning
 - Stödmaterial
 - Checklistor
- Kommunikationsmaterial

Vad har hänt sen sist?

Eilia Etminan

Exempel på vad utvecklats sen sist

- Förbättrad hantering av kravmallar
 - Kravmallar har nu fått ny verktygsfunktionalitet där likt handlingsplaner går att välja att visa besvarade/obesvarade krav samt
 - Kravmall export till Excel
- Flytta system mellan organisationsenheter
- Historiska klassningar från 3.5
- Visningsvy för klassning (K-R-T + lagrum) + kommentarer
- Visningsläge för deltagare i klassning och handlingsplan

Väntar på eller under utveckling

- Indexering/Sökfunktion
- Delningsfunktion för kravmall
- Uppdateringar i stödmaterial och FAQ
- Ständiga förbättringar i verktyget för att göra verktyget lättare att använda

Uppdatering av kravkataloger

Det totala antalet säkerhetsåtgärder har blivit färre – 93 mot de tidigare 114.

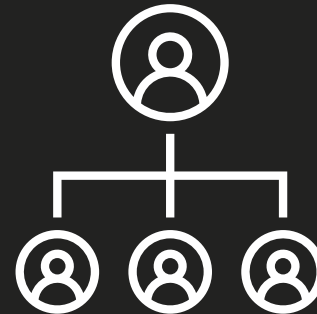
- 11 säkerhetsåtgärder är nya.
- 24 säkerhetsåtgärder har slagits samman.
- 58 säkerhetsåtgärder har uppdaterats.

Arbetet med uppdateringen av kravkatalogen infattade även lagrumsdelarna med uppdateringar i kraven avseende:

- Dataskyddsförordningen
- Patientdatalagen
- NIS-lagen

Organisatoriska säkerhetsåtgärder (Avsnitt 5) 37st

- Informationssäkerhetspolicy
- Roller och ansvar
- Behörighetsstyrning och identitetskontroll
- Leverantörsförhållande

Personrelaterade säkerhetsåtgärder (Avsnitt 6) – 8 st

- Bakgrundskontroll
- Disciplinära åtgärder
- Fjärrarbete

Fysiska säkerhetsåtgärder (Avsnitt 7) - 14st

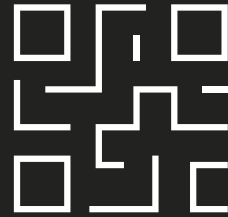
- Skal- och brandskydd
- Passersystem
- CCTV

Tekniska säkerhetsåtgärder (Avsnitt 8)

34st

- Priviligierade behörigheter
- Backup och Restore
- Säker utveckling

Bensträckare

- 5 minuter -

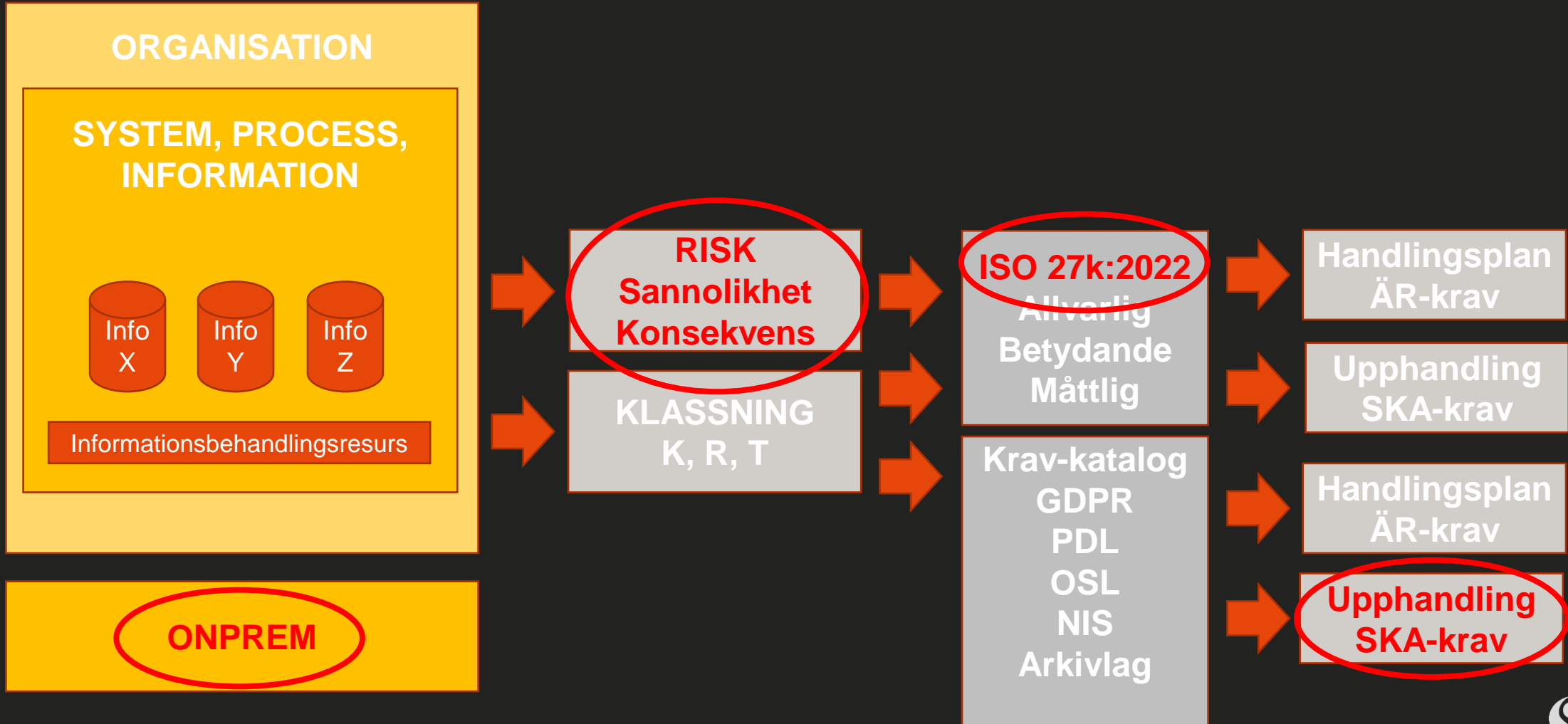
Vad är planen framåt?

Bo Baudin & Thomas Nilsson

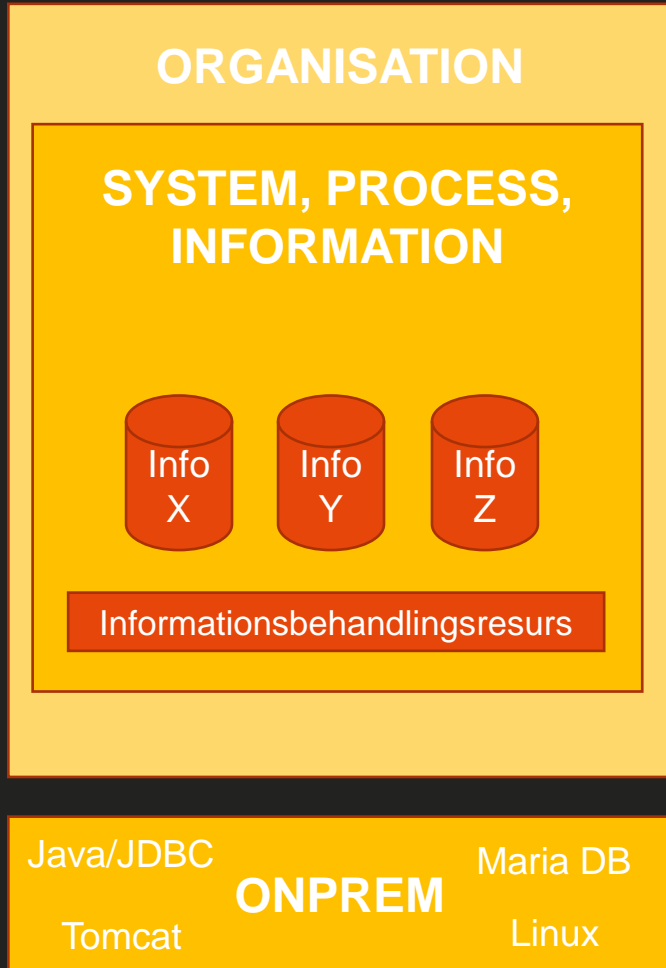
Vad är planen framåt?

- Vinnova finansierat projektet om gemensamma kravkataloger
- KLASSA on-prem
- Federativ stöd i KLASSA on-prem
- Riskmodulen
- Processorienterad informationskartläggning (POIK)
- Modul för mognadsmätning

KLASSAv4 – under 2023/2024

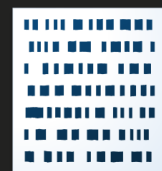

KLASSA on-prem – våren 2024

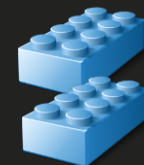

KLASSA kontroll-katalog

Kräver licens:
- ISO 27001
- ISO 27002

klassa.war

Byggblock
- Open Hierarchy
- Eclipse

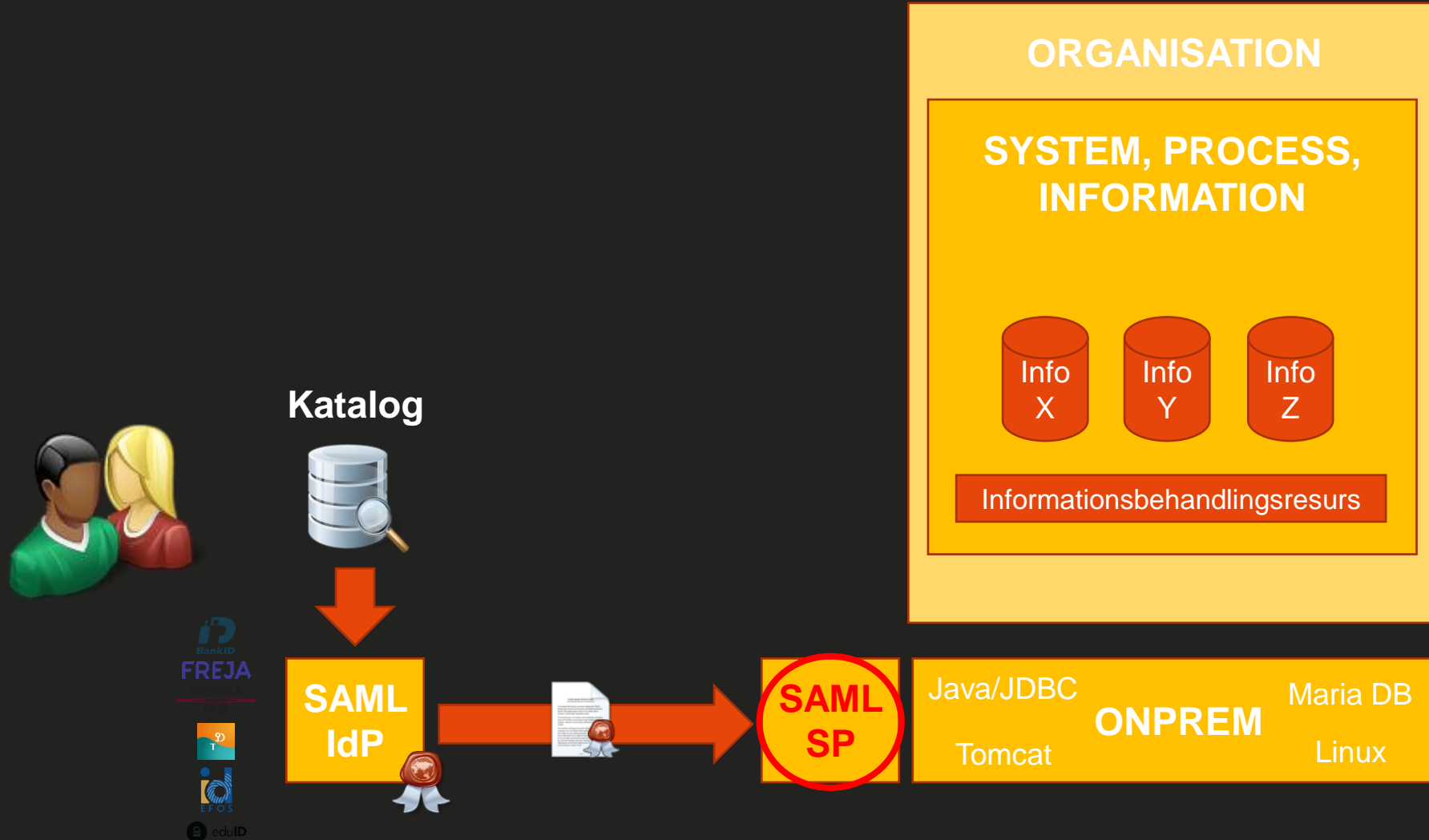
KLASSA källkod

KLASSA on-prem - Villkor

- Öppen källkod enligt GNU-AGPL 3
 - användare kan använda, modifiera och återdistribuera mjukvaran fritt utan restriktioner men licensvillkoren medföljer den vidareutvecklade eller återdistribuerade versionen av mjukvaran
- Licens med specifika avtalsvillkoren för tillgång till kravkatalogen
 - årligt abonnemang på kontroll- och kravkatalogerna
 - kravkatalogerna förutsätter att organisationen har nyttjanderätt av ISO 27001 och ISO 27002

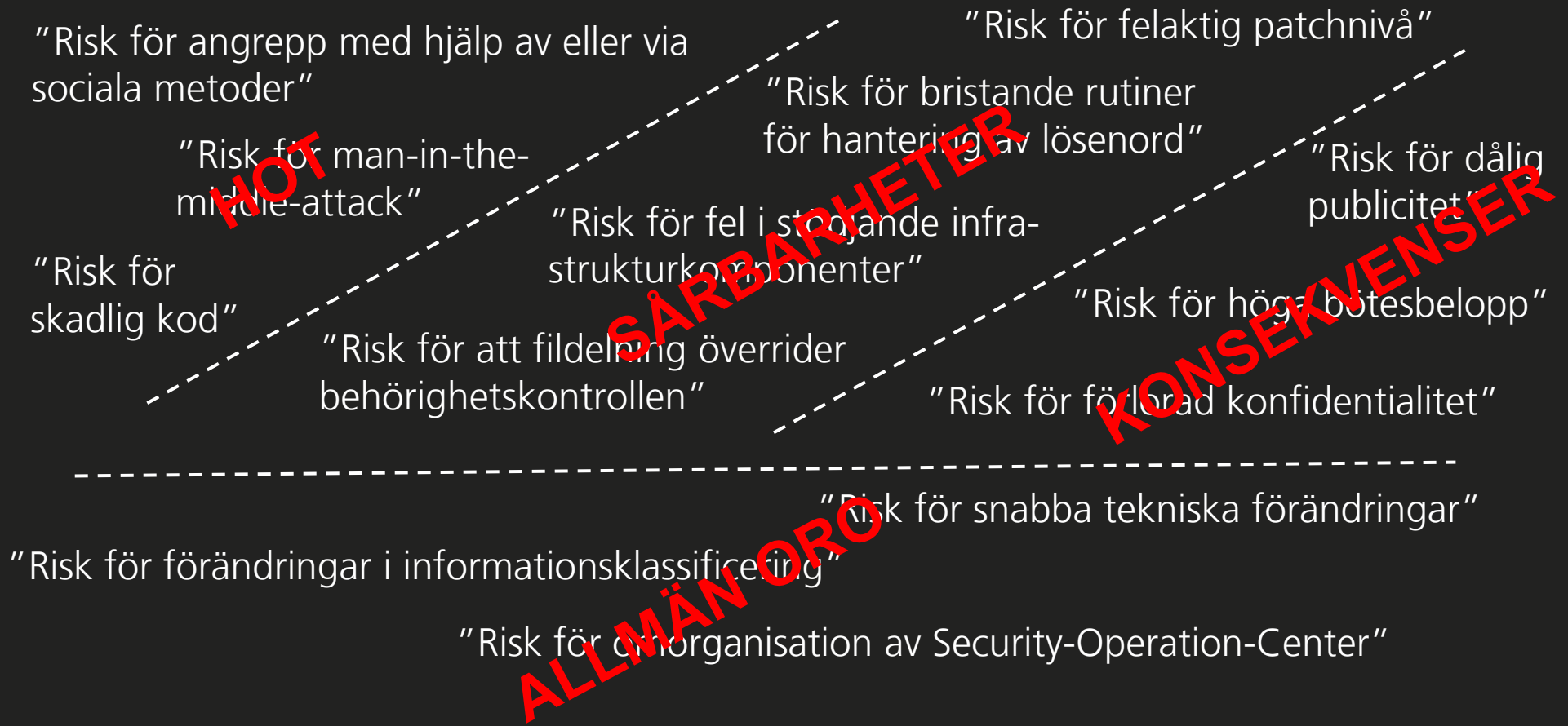
KLASSA SAML-SP – under 2024

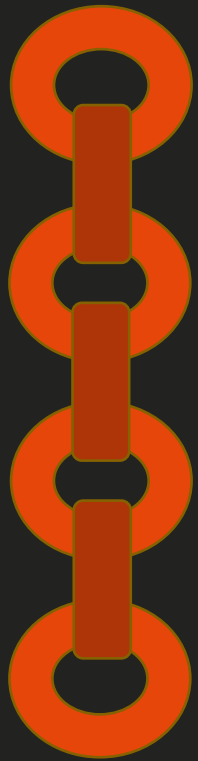
KLASSA riskmodul – våren 2024

KLASSA riskmodul – våren 2024

KLASSA riskmodul – våren 2024

Specifikt sammanhang/situation

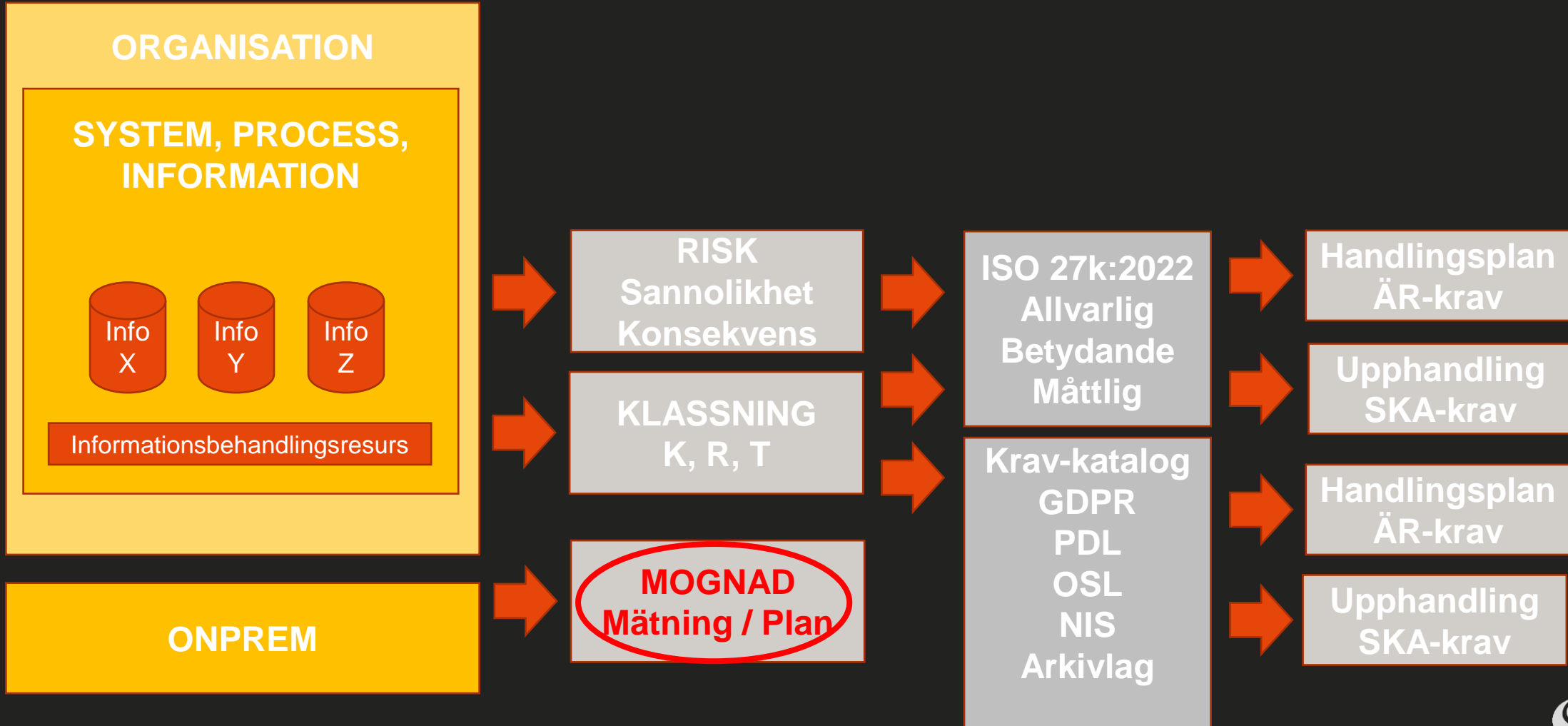
Tydliga riskformuleringar

Ändamålsenliga och proportionella säkerhetsåtgärder

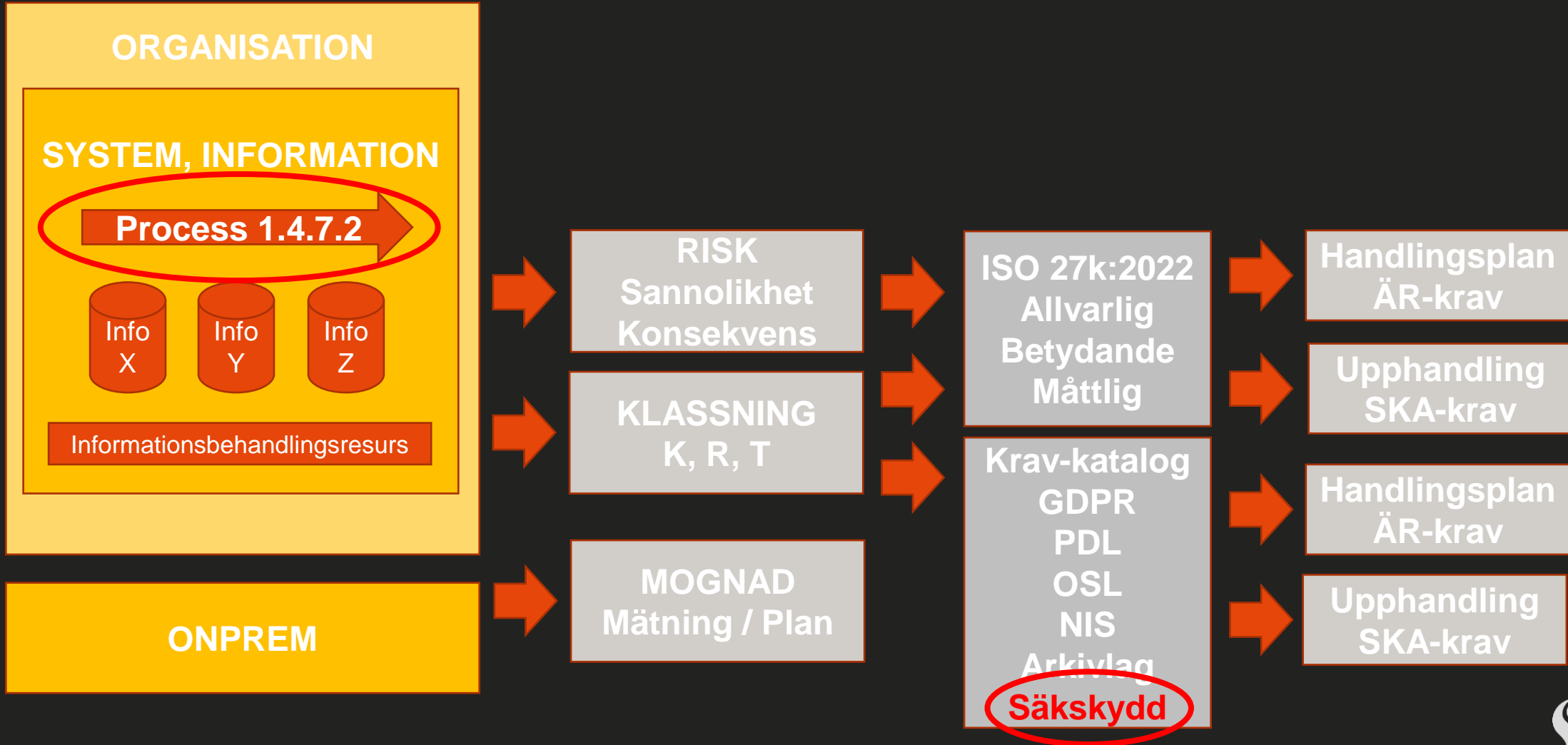
Entydiga riskbeslut & effektmål

...säkerställer att upprepade bedömningar av informationssäkerhetsrisker genererar konsistenta, korrekta och jämförbara resultat...

KLASSAv4 – under 2024/2025

KLASSAv4 – under 2024/2025?

Vinnova - Gemensamma kravkataloger ett strategiskt projekt inom SIP IoT Sverige

- Internet of Things Sverige (IoT Sverige) är ett strategiskt innovationsprogram (SIP) som arbetar för att öka användningen av sakernas internet i offentlig sektor
- IoT Sverige finansieras gemensamt av Vinnova, Energimyndigheten och Formas

Med stöd från

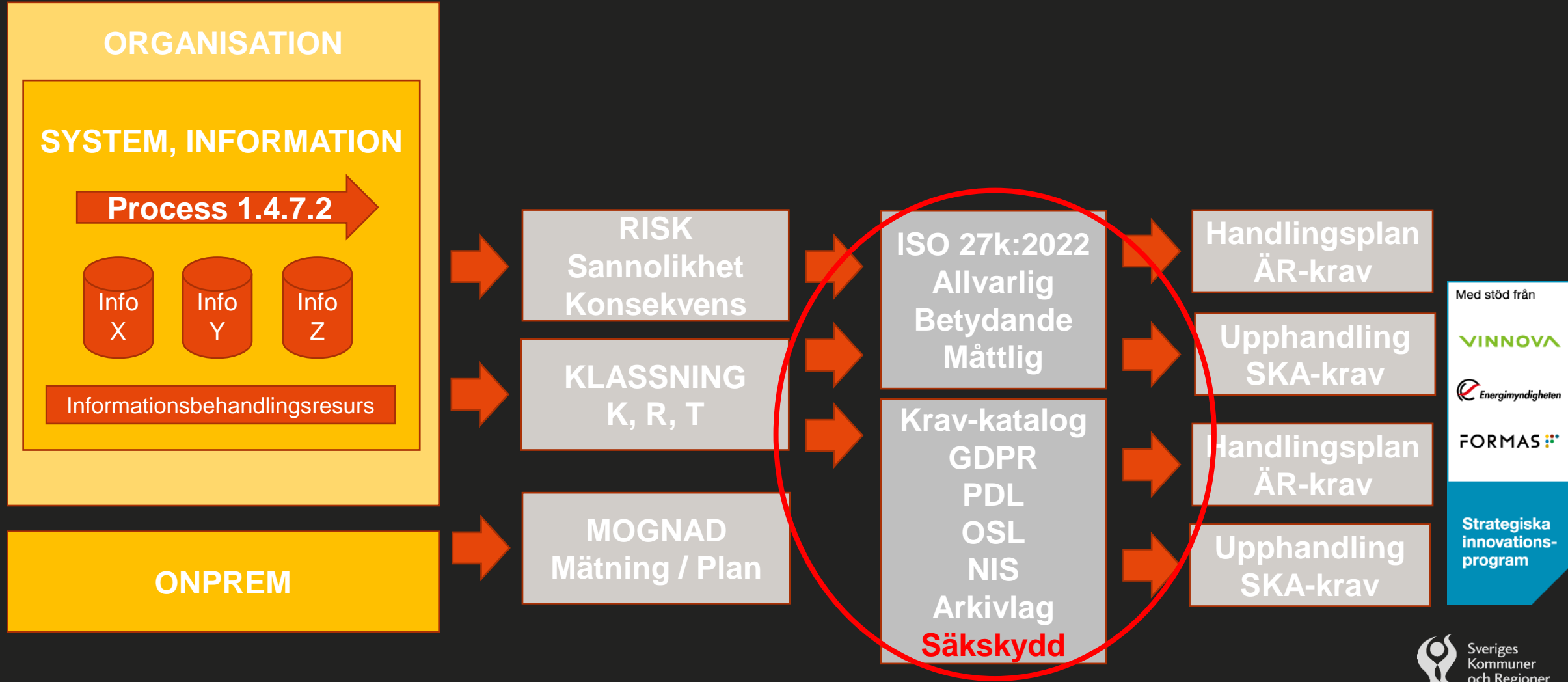
VINNOVA

Energimyndigheten

FORMAS

Strategiska
innovations-
program

Vinnova - Gemensamma kravkataloger

Vinnova – Gemensamma kravkataloger

- EU:s regulatoriska bombmatta
 - GDPR, eIDAS 2, NIS2, DORA, CER, AI-akten....
 - Krav på riskhantering och systematiskt informationssäkerhetsarbete
 - Rätt tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder
- Nationell lagstiftning
 - OSL, Säkerhetsskydd
 - Säkerhetspolisens vägledningar
- Orimligt att varje lagrum beaktas i en isolerad silo
 - Gränsöverskridande riskhantering och systematiskt informationssäkerhetsarbete

Med stöd från

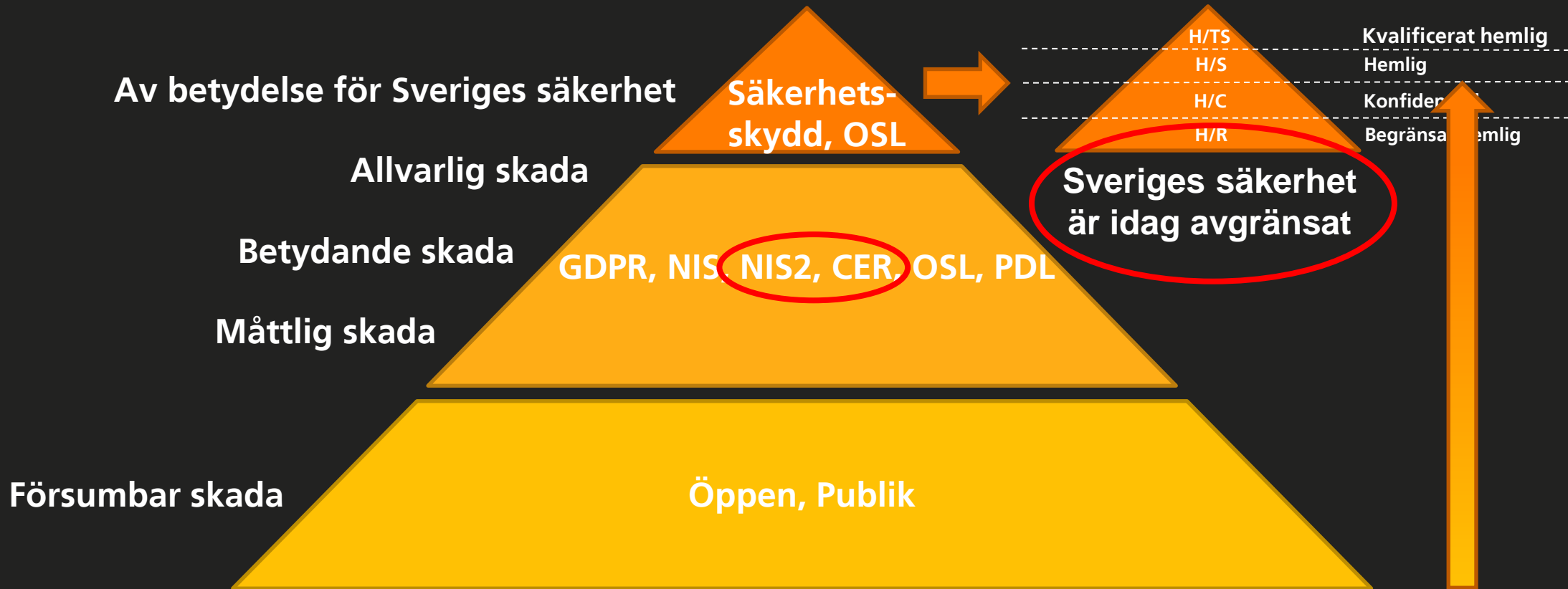
VINNOVA

Energimyndigheten

FORMAS

Strategiska
innovations-
program

Vinnova – Gemensamma kravkataloger

Med stöd från

VINNOVA

Energimyndigheten

FORMAS

Strategiska innovationsprogram

Vinnova – Gemensamma kravkataloger

- Fyra faser från augusti 2023 till juni 2025
 - Fas 1 – Beskriva nuläget och ge förslag på väg fram med en tydlig målbild
 - Lagrum, klassning, konsekvensnivåer, kravkataloger, samverkan, avgränsningar mm
 - Fas 2 – Realisera de föreslagna vägen fram för att nå målbilden
 - Metodik, djup/bredd på kravkataloger , samverkan, avgränsningar mm
 - Fas 3 – Vidareutveckla KLASSA för att möta den nya målbilden
 - Fas 4 – Med Fas 2 och Fas 3 i ryggen genomföra piloter

Med stöd från

VINNOVA

Energimyndigheten

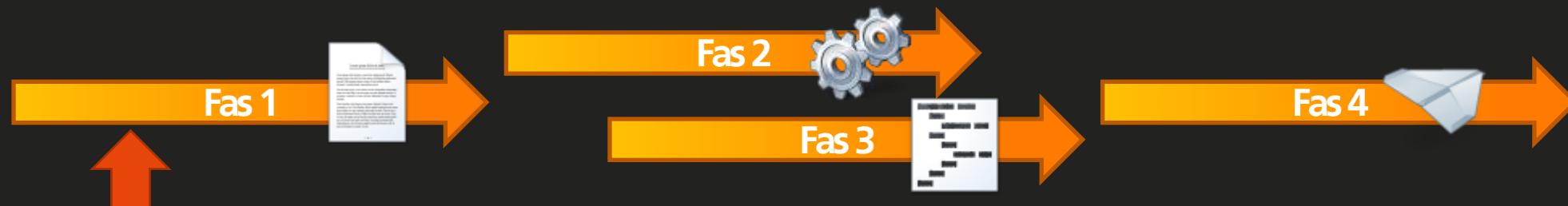
FORMAS

Strategiska
innovations-
program

Vinnova – Gemensamma kravkataloger *ett strategiskt projekt inom SIP IoT Sverige*

– Projektdeltagare

- SKR, SSNF
- KLASSA expertgrupp
- KLASSA utvecklings- och förvaltningsorganisation
- Samverkan med IMY, PTS, MSB, Säkerhetspolisen mfl
- Pilotorganisationer

Med stöd från

VINNOVA

Energimyndigheten

FORMAS

Strategiska
innovations-
program

LUNCH

Grupparbete

Deltagarna diskuterar utvecklingsförslag och lyfter fram nya idéer

Menti-fråga

- Vilken funktionalitet är mest prioriterad i KLASSA?
 - Incidenthanteringsmodul (likt riskmodul)
 - Mognadsmätning ("infosäkkollen")
 - Mognadsmätning (ISO 27001)
 - Processorienterad informationskartläggning (POIK)
 - Rapportmodul
 - Stöd för kontinuitetsplanering
 - Stöd för säkerhetsskyddsanalys
 - Threat intelligence – systematiskt stöd för hotbedömningar

Grupparbete

Mognadsmätning

Riskmodulen

Mognadsmätning bra! Men det kanske ska kallas organisationsövergripande Gap-analys. Kunna göra per förvaltning/verksamhet för de organisationer där det är aktuellt.

Säkerhetsskydd ska inte hanteras i KLASSA. Det behöver hanteras apart. KLASSA ska lösa de övriga 99%.

1. Möjlighet att kunna importera eller koppla en databas med informationsmängder. Detta för att kunna samverka med de som kartlägger information och slippa dubbelarbete.

2. Möjlighet att kunna importera eller koppla en databas med system. Detta för att kunna samverka med de som arbetar systemförvaltning och minska mängden dubbelarbete samt säkra kvaliteten.

Gruppen ser det som angeläget att slå ihop KLASSA 4 och KLASSA 2.1.

5

Vilken funktionalitet är mest prioriterad i KLASSA?

Menti-fråga

- Vilken annan funktionalitet ser ni att KLASSA bör erbjuda?
 - Fritext

Vilken annan funktionalitet ser ni att KLASSA bör erbjuda?

Informationshanteringsplaner/dokumenthanteringsplaner.

Utbildningsmaterial Digitalt materiel och powerpoint

Registerförteckning, tröskelanalyser och konsekvensbedömningar enligt GDPR.

Modul för statistik och uppföljning för att underlätta återkoppling både ut i organisationen och upp till ledningsnivå.

OnPrem-lösning för att det ska möjliggöras att få en helhetslösning

Helhetsmöjlighet

Incidenthanteringsmodul

Export och import möjlighet

Vilken annan funktionalitet ser ni att KLASSA bör erbjuda?

Menas med Rapportmodul att det är att kunna skära vårt eget data för infosäksamordnarens möjlighet till att göra aggregerade analyser, annars önskar vi det.

Möjlighet att kunna indikera vilken data som man bedömt som öppen data samt vilken data som är publicerad som öppen data. (Öppna data lagen)

LMSFin
slipa det redan befintliga
Snabbare anpassning av verktyget vid ändringar av standarder, lagkrav
Tidstämpel för enklassning bör visa den dåvarande gällande systemuppsättning för klassa

Om ni jobbar fram en funktion för informationsdokumentation vore det smakfullt om resultatet kunde visualiseras grafiskt.

* Kopiera kravmallar i KLASSA*
Beskrivningarna över klassificeringsnivåerna (mindre generella)

Samlad bredd i systemet så det täcker hela infosäk-, it-säk, GDPR, NIS2 (incidenthantering, analyser, uppföljning, leverantörsuppföljning osv) informationshantering överlag (arkiv också). Ej säkskydd

Möjlighet att kunna koppla informationsmängder till till system för att kunna få fram sammanväga krav på system som bär flera informationsmängder.

Möjlighet att bedöma vilka skyddsnivåer som uppnås i system oavsett vilken information som hanteras i systemet. Tex för att kunna vägleda medarbetare gällande val av system i sitt arbete.

Vilken annan funktionalitet ser ni att KLASSA bör erbjuda?

Enkel sökfunktion för medarbetare att snabbt kunna få stöd i sin informationshantering. Kanske ett AI i med styrande dok och anvisningar som bas.

Incidenthantering (rapportera/agera), Registerförteckning, Göra konsekvensbedömning (art 35 GDPR), Sätta upphandlingskrav, påvisa beroenden mot kritiska leveranser. PDCA i varje delfunktion.

Menti-fråga

- Vilken funktionalitet, i KLASSA 4.0, vill ni ändra på?
 - Exempel:
 - Vill kunna ändra namn på en informationstillgång
 - Vill kunna ta bort en skapad informationstillgång

Vilken funktionalitet, i KLASSA 4.0, vill ni ändra på?

Demoversion

On prem

Förtydliga/förenkla kravfrågorna.

I en gren kunna se de underliggande grenarnas informationstillgångar. För att slippa gå in i varje gren för att se vad den har för tillgångar.

Flytta informationstillgångar i trädet.

* Kunna kopiera kravmallar och ändra ifrån den mallen som blir*

När du skapar en grupperad tillgång ska du kunna bocka i informationstillgångar från andra grenar i trädet.

Förenklar förklaringen till frågorna och förenkla hjälptexterna så de blir mer hjälpande i samtliga delar.

Vilken funktionalitet, i KLASSA 4.0, vill ni ändra på?

Möjlighet för leverantörer att direkt i klassa kunna svara på upphandlingskrav. och möjlighet för leverantörerna att dokumentera frågor/svar. Då ges möjlighet att över tid omformulera krav.

Behörighetshanteringen. Kunn a korrigeras en färdigställt klassning Krav anpassade efter klassningens innehåll

Så långt det är möjligt nyttja erkända best practice lösningar ex avseende klassificeringsstruktur och/eller Risk o sårbarhetsanalyser. Undvik att utveckla egna varianter.

Mycket att mata in flera ggr. Lite bökigt att fylla i när man skall påbörja en analys.

Möjlighet till dashboardsvyer, tex kunna aggregera upp alla svar på en viss fråga för att följa upp - ex, av alla våra klassade informationstillgångar - hur många har en tvåfaktorsautentisering (AI)

Att kunna gå in i en redan utförd handlingsplan. Spara om den istf att starta från början.

Bättre beskrivningar för respektive nivå 0-3, i dagsläget är det som nybörjare svårt att vägleda till vilken nivå som är lämplig. Separata instruktioner till konfidentialitet, riktighet, tillgänglighe

Möjligt att skapa fördefinierade kravmallar på underorganisation

Vilken funktionalitet, i KLASSA 4.0, vill ni ändra på?

Koppla gamla handlingsplaner till nya mallar

En användarhandbok på hur KLASSA kan användas optimalt, med goda exempel.

Mall-bibliotek där det går att se andra kommuners mallar

Att från början kunna fylla i vem som är ansvarig för en uppgift och när det ska följas upp. Känns som mycket dubbeljobb

Bättre användarmanualer, det ska vara enkelt även för den som inte är insatt. Stort beroende av "expertroll" i organisationen.

Slippa de "två stegen" när man ska göra självskattning. Ta fram en modul för incidenthantering.

Grupperingar så att rätt frågor gpr till rätt funktionalitet som kan påverka frågan

Mer uttömmande hjälptexter och support i systemet. Både gällande funktionalitet men även sedan i analyser osv. Kunna göra lokala anpassningar, lägga in kravmallar som gäller on-prem vs molntjänst

Vilken funktionalitet, i KLASSA 4.0, vill ni ändra på?

Dubbelattest på varje klassning.
Med det menas: Varje klassning ska signeras. En klassning ska inte kunna gå vidare om inte bägge signerat./AWz Dals-Ed

Ha med alla delar av systematiskt infosäkarbete. Inte bara "de 4".

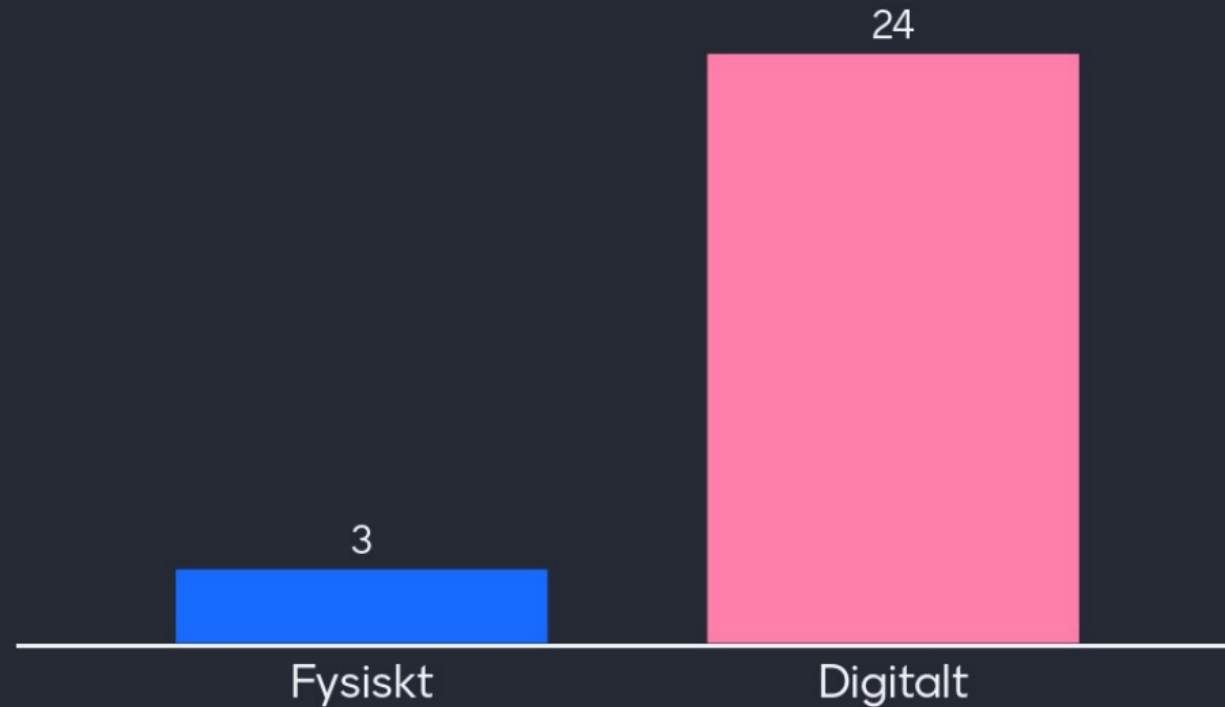
Kunna lägga till/spara externa dokument till en klassning t.ex. egna riskanalyser, mail-fil osv.

Kunna skriva vem som t.ex. är systemansvarig - utan att den personen måste ha ett KLASSA-konto.

Menti-fråga

- Hur vill ni att användarträffarna arrangeras?
 - Fysiskt
 - Digitalt

Hur vill ni att användarträffarna arrangeras?

Summering

Jonas Nilsson och Thomas Nilsson

Avslut

Användarforum #4

– Nästa användarträff sker kl. 13:00 den 13 maj 2024 på Malmö Live.

Tips inom närliggande områden

- Trygg och säker informationshantering ([länk](#))
- Informationssäkerhet i fastighetsorganisationen ([länk](#))
- Vägledning för IoT-tjänster – från behov till realisering ([länk](#))
- Informationssäkerhet inom fastighetsområdet & IoT ([länk](#))
- KLASSA för IoT tillsammans med RISE ([länk](#))
- Bildanalys – referenskonsekvensbedömning ([länk](#))
- Konsumtion av e-legitimationer ([länk](#))
 - Ny version publiceras inom kort!

Tack!

KLASSA

[Start](#) [Nyheter](#) [Frågor och svar](#) [Stödmaterial](#) [Kom igång](#) [Logga in](#)

Informationssäkerhet behöver inte vara svårt

KLASSA är verktyget som hjälper organisationer att systematiskt arbeta med informationssäkerhet.

[Kom igång](#) [Så fungerar Klassa](#)

Till verktyget
För dig som redan är registrerad

Lär dig klassa
Utforska vårt stödmaterial

Nyheter
Detta händer runt Klassa

klassa@skr.se